

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego Szkoła Podstawowa w Grzywnie

OPRACOWANIE:

Sylwia Winiarek - doradca zawodowy

Barbara Łaukajtys - dyrektor szkoły

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE

PODSTAWA PRAWNA : Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. póź. 996, 1000 i 1290) , Przepisy w prowadzące ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60) , Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz.1943) , Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

I. WSTĘP

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia. System określa cele, zadania oraz formy pracy zawodoznawczej w ramach rocznego planu działania i jest włączony do Szkolnego Programu Profilaktyki i Wychowania. Szkolny program doradztwa umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej. Dynamika zmian na współczesnym rynku pracy, zdolności i umiejętność elastycznego dostosowania się do wymogów i oczekiwań pracodawców sprawiają, że planowanie kariery zawodowej przez młodego człowieka nabiera coraz większej wagi. Stąd niezwykle istotne staje się uświadamianie dzieciom i młodzieży ważności decyzji o wyborze zawodu.

Niezwykle ważna jest **realizacja orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego** w szkole podstawowej. D. E. Super w opracowanym Modelu rozwoju zawodowego w następujący sposób scharakteryzował przygotowanie dziecka do wyboru drogi zawodowej:

Faza wzrostu (od 4 do 14 lat): koncentruje się wokół potrzeb i fantazji. Dziecko identyfikuje się z osobami znaczącymi. Podgląda ich sposób zachowania, czerpie wzory do działania.

Faza ta dzieli się na 3 okresy:

- fantazje, potrzeby, które są realizowane w zabawie w sposób symboliczny (4 do 10 roku),
- zainteresowania: pojawiają się pierwsze preferencje zawodowe (11 do 12 lat),

- okres umiejętności: następuje konfrontacja własnych możliwości z preferencjami (13 do 14 lat)

W swej teorii Super uznał, że dzieciństwo to czas przechodzenia od zabawy do „orientacji na pracę”. Dziecko poprzez doświadczenia w tym okresie nauki kształtuje swoje zainteresowania i pasje.

II. CELE

Cel ogólny:

- ◀ Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnej decyzji o dalszym kierunku kształcenia i przyszłej aktywności zawodowej.

Cele szczegółowe:

- Wypracowanie w uczniach pozytywnej postawy wobec pracy.
- Wyzwalanie własnej aktywności uczniów w kierunku samopoznania, odkrywania zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawania swojego usposobienia, temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.
- Rozwijanie umiejętności samooceny.
- Wskazanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami konkretnego zawodu.
- Dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy.
- Kształtowanie umiejętności autoprezentacji.
- Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
- Uświadomienie sobie własnych zasobów.
- Określenie zakresu osobistych kompetencji.
- Uświadomienie preferencji w wyborach edukacyjno-zawodowych
- Poszukiwanie zasobów wpływających na rozwój zawodowy w historii własnej rodziny
- Rozbudzenie ciekawości poznawczej dotyczącej zawodów.

- Wyrobienie przekonania, że warto się uczyć.
- Zapoznanie młodzieży z procesem podejmowania decyzji.
- Planowanie własnej kariery zawodowej.
- Uświadomienie znaczenia ciągłego rozwoju.

III. ZADANIA SZKOŁY/ZAKRES WSPÓŁPRACY

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych
- Prowadzenie działalności informacyjno-doradczej
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnętrzny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom
- Współpraca wszystkich pracowników szkoły w celu realizacji zadań.
 - **w zakresie pracy z uczniami:**
- poznawanie różnych zawodów,

- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- poznawanie osobowości,
- wyzwalamie wewnętrznego potencjału uczniów
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych (oraz logowanie internetowe),
- pomoc w planowaniu Kariery Edukacyjno-Zawodowej,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- przygotowywanie się do procesów reorientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne itp.,
- indywidualną pracę z osobami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych oraz mającymi problemy osobiste,
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty, treningi),
- pomoc w wyborze odpowiedniej praktyki zawodowej w zakładach pracy,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

- **w zakresie pracy z rodzicami:**

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadpodstawowego,
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- wypracowanie form wspierania dzieci w wyborze ich dalszej drogi życiowej
- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi

- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym (krajowym i unijnym) rynku pracy.
 - **w zakresie współpracy z nauczycielami:**
 - utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
 - realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,
 - lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy
 - nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą
 - prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów, osobowości i kierunków kształcenia oraz rynku pracy,
 - zapoznavanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
 - włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej

IV. ADRESACI

Adresatami programu doradztwa zawodowego są uczniowie Szkoły Podstawowej w Grzywnie, rodzice uczniów, nauczyciele, ze szczególnym uwzględnieniem wychowawców.

1. Orientacja i poradnictwo zawodowe dla dzieci i młodzieży uczącej się w systemie szkolnym powinna obejmować następujące etapy:

- etap I – preorientacja zawodowa dzieci w edukacji przedszkolnej i w klasach I–III; obejmuje poznanie pracy w wybranych zawodach w ramach kształcenia zintegrowanego. Szkoła i nauczyciele kształtują właściwe postawy dziecka wobec pracy ludzkiej, zapoznają z różnorodnymi zawodami, szczególnie tymi z najbliższego otoczenia dziecka, zawodami ich rodziców i najbliższej rodziny;

- etap II – orientacja zawodowa dzieci w klasach IV–VI polega na wstępnej analizie znaczenia pracy w życiu osobistym człowieka i w życiu całych społeczeństw oraz organizacji pracy i jej efektów na przestrzeni czasu. Podczas lekcji przedmiotowych dzieci wstępnie poznają i oceniają różne cechy, własne możliwości i preferencje, potrzebne do wyboru kolejnego etapu kształcenia,
- etap III – doradztwo zawodowe decyzyjne od klasy VII - VIII szkoły podstawowej, w oparciu o programy nauczania, opisy zawodów, klasyfikacje zawodów, teczki zawodów i literaturę z zakresu poradnictwa zawodowego. Uczy młodzież podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, poznawania siebie, własnych uzdolnień i zainteresowań prowadzących do świadomego wyboru zawodu. Uczniowie poznają zawody i otrzymują informację edukacyjno-zawodową potrzebną do wyboru szkoły ponadpodstawowej: ogólnokształcącej lub zawodowej.

V. FORMY I METODY DZIAŁAŃ

Współpraca z instytucjami zajmującymi się doradztwem edukacyjno- zawodowym

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Chełmży
- Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grudziądzu
- Powiatowy Urząd Pracy w Toruniu
- szkoły ponadpodstawowe
- przedsiębiorstwa i zakłady działające w regionie, oferujące staże itp.

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze, w ramach WSDZ, realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- lekcji wychowawczych
- wycieczek
- konsultacji indywidualnych
- Zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII w wymiarze 10 godzin w ciągu roku szkolnego dla klasy

Metody pracy z uczniami

- Zajęcia warsztatowe
- Rozmowy doradcze
- Metody testowe
- Burza mózgów
- Mini wykład
- Plakat
- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Konkursy plastyczne dotyczące planowania kariery
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i przedstawicielami różnych zawodów,
- Udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów , kariera zawodowa

- Pogadanki, prelekcje, konkursy
- Gry i zabawy

Formy pracy adresowane do rodziców:

- Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki , prelekcje
- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego
- Indywidualne rozmowy z pedagogiem, doradcą zawodowym , psychologiem, wychowawcą
- Wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej
- Organizacja prelekcji, pogadaniek na zebraniach rodziców z doradcą zawodowym
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

VI. TREŚCI PROGRAMOWE

Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA

ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM

WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie

Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;

1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;

1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS VII I VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

VII. ZAKRES DZIAŁAŃ KOORDYNATORA I NAUCZYCIELI

1. Za realizację działań doradztwa zawodowego odpowiedzialny jest dyrektor szkoły. Koordynatorem działań z zakresu doradztwa zawodowego podjętych dla pierwszego etapu edukacyjnego jest Renata Grzęda, dla drugiego etapu edukacyjnego jest Piotr Rogaszewski (I półrocze), podczas trwania cyklu zajęć dla klasy 7 i 8 koordynację działań podejmuje Sylwia Winiarek (II półrocze). Szczególną funkcję sprawują wychowawcy, którzy podczas realizacji godzin z klasą są zobowiązani do realizacji treści z zakresu doradztwa oraz przedmiotowcy, którzy elementy doradztwa zawodowego realizują w ramach nauczanego przedmiotu.

2. Zakres obowiązków:

dyrektor szkoły - wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi.

koordynatorzy – prowadzą dokumentację monitorowania doradztwa za okres I i II półrocza,

doradca zawodowy -realizuje scenariusze z doradztwa zawodowego, przeprowadza indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomaga w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizuje konkursy, przedstawia aktualne informacje z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomaga w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego, organizuje spotkanie tematyczne z udziałem rodziców;

wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów (m. in. test inteligencji wielorakiej) ; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki, realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z preorientacją, orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, podejmuje tematykę doradztwa (np. oferta szkół ponadpodstawowych, rekrutacja) podczas wywiadówek; inicjują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;

nauczyciel bibliotekarz- gromadzie aktualne publikacje, prowadzi gazetkę zawodoznawczą, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem, zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

nauczyciele w świetlicy szkolnej -włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w sali kąpiki lub gazetki zawodoznawcze;

pozostali nauczyciele w zakresie:

Edukacji wczesnoszkolnej - przedstawiają charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, omawiają istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych;

Języka obcego – uczyć posługiwania się podstawowym zasobem środków językowych, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu);

Wiedzy o społeczeństwie - charakteryzują oczekiwane kompetencje wybranych kategorii społeczno- zawodowych i ich miejsce na rynku pracy; pomagają planować dalszą edukację, uwzględniając zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy.

Informatyki - poszerza umiejętności nabyte podczas programowania staną się przydatne na zajęciach z innych przedmiotów, jak i później w różnych zawodach, niekoniecznie informatycznych;

Techniki - wyrabia prawidłowe nawyki zachowań, które są niezbędne w dorosłym życiu zawodowym; monitoruje predyspozycje, zainteresowania techniczne i zawodowe, odkrywa talenty i pasje techniczne;

Wychowania fizycznego – uczy, jak opracować rozkład dnia, uwzględniający proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, uświadamia rolę wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej;

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Dla ucznia:

- Potrafi określić swoje mocne strony
- Uświadamia sobie własne ograniczenia
- Potrafi określić własne zainteresowania oraz ich rolę w wyborze zawodu
- Potrafi określić preferowany styl uczenia

- Zna wartość nauki, kształcenia ustawicznego
- Potrafi wskazać swoje umiejętności i uzdolnienia
- Zna pojęcie pracy, kwalifikacji, zawodu
- Wie gdzie szukać pomocy w wyborze szkoły, zawodu i planowaniu kariery zawodowej
- Zna czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu
- Potrafi określić predyspozycje zawodowe niezbędne do wykonywania określonych zawodów
- Uświadamia sobie wartość ciągłego rozwoju zawodowego

Dla szkoły:

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego
- Trafne wybory edukacyjne uczniów
- Świadomi siebie uczniowie, mają większą motywację do nauki, pracy (przyczyni się do lepszych wyników nauczania)

IX. EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

- Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami
- Pogadanki

- Ankiety WSDZ (powinny uwzględniać potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli, badać rozwój ich wiedzy i umiejętności, kształtować postawy i zachowania, budować kompetencje osobiste i społeczne, angażować wszystkich pracowników szkoły, instytucje zewnętrzne , opierać się o dokumentację).

X. ZAKRES I FORMA MONITOROWANIA REALIZACJI TREŚCI Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DZIAŁANIA W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO (PREORIENTACJA ZAWODOWA)

PRZEDSZKOLE

ROK SZKOLNY 2019/2020

ODDZIAŁ

WYCHOWAWCA.....

1. Poznanie siebie

Dziecko:1.1 określa, co lubi robić; 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań; 1.3 określa, co robi dobrze; 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko: 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko: 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać; 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Zajęcia wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej)	Termin	Działania związane z preorientacją zawodową (dzień talentów, spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki zawodopoznawcze)	Termin
1. Poznanie siebie				
2. Świat zawodów i rynek pracy				
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie				
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				

DZIAŁANIA W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO (ORIENTACJA ZAWODOWA) – KLASY 1-3

ROK SZKOLNY 2019/2020

KLASA.....

WYCHOWAWCA

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I –III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń: 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Zajęcia w ramach realizacji podstawy programowej	Termin	Działania związane z orientacją zawodową (dzień talentów, spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki	Termin
--	--	--------	--	--------

			zawodopoznawcze)	
1. Poznanie siebie				
2. Świat zawodów i rynek pracy				
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie				
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				

ROK SZKOLNY 2019/2020

KLASA

WYCHOWAWCA

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV –VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów,

Uczeń: 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń: 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Zajęcia w ramach realizacji podstawy programowej	Termin	Działania związane z orientacją zawodową (dzień talentów, spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki zawodopoznawcze, udział w koncertach, przedstawieniach, wyjazdach)	Termin
1. Poznawanie własnych zasobów				
2. Świat zawodów i rynek pracy				
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie				
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń: 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Zajęcia w ramach realizacji podstawy programowej	Termin	Działania związane z orientacją zawodową (dzień talentów, spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki zawodopoznawcze, udział w drzwiach otwartych szkół ponadpodstawowych, koncertach, projekty edukacyjne itp)	Termin	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego w klasach VII i VIII
1. Poznawanie własnych zasobów					
2. Świat zawodów i rynek pracy					
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie					
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych					

**X. TERMINY REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO –
PLAN DZIAŁAŃ ROK SZKOLNY 2020/2021**

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

Lp.	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami	doradca zawodowy, wychowawcy	cały rok szkolny
2.	Opracowanie i realizacja ankiet dotyczących predyspozycji zawodowych i testu inteligencji wielorakiej.	wychowawcy klas IV-VIII	wrzesień
3.	Opracowanie i realizacja ankiety nt profilu osobowości	doradca zawodowy	maj
4.	Prowadzenie rozmów z nauczycielami nt. uczniów uzdolnionych	wychowawcy oddziałów klasowych , nauczyciele przedmiotowi	cały rok szkolny
5.	Pomoc uczniowi w projektowaniu przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej, wskazanie możliwości i form rozwijania indywidualnych zainteresowań i uzdolnień	doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych	cały rok szkolny doradca zawodowy: maj i czerwiec

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Lp.	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Przygotowanie informatorów, ulotek i broszur	doradca zawodowy, wychowawcy	Udostępnienie podczas rozmów z rodzicami
2.	Utworzenie zakładki „Doradztwo zawodowe” na stronie internetowej szkoły i zamieszczenie dokumentacji	nauczyciel informatyki i techniki	wrzesień

Obszar 3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej.

Lp.	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Prowadzenie zajęć z uczniami z wykorzystaniem aktywnych metod pracy	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
3.	Organizowanie wyjazdów na Dni Otwarte szkół ponadpodstawowych	wychowawcy, doradca zawodowy	Maj, czerwiec
4.	Wycieczki do miejscowych zakładów pracy	Wychowawcy, doradca zawodowy	Maj, czerwiec
5.	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy, wychowawcy	Cały rok szkolny

	Organizacja spotkań/lekcji z przedstawicielami różnych zawodów na godzinach wychowawczych	Wychowawcy, doradca zawodowy	cały rok szkolny
--	---	------------------------------	------------------

Obszar 4. Ewaluacja działalności doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę.

Lp.	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie tabel planowania i monitorowania działań doradczych prowadzonych przez szkołę	Wychowawca klasy 7b i 3	Opracowanie planu – wrzesień monitorowanie- luty, czerwiec
2.	Ewaluacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego	doradca zawodowy	czerwiec
3.	Opracowanie i realizacja ankiet ewaluacyjnych po zakończeniu kursu doradztwa zawodowego	doradca zawodowy	czerwiec

Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego.

Lp.	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Zapoznanie nauczycieli z planem wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego	Dyrektor szkoły	Wrzesień
2.	Przedstawienie na Radzie	Dyrektor szkoły po dostarczeniu	Sierpień (rada pedagogiczna-

Pedagogicznej sprawozdania z realizacji zadań zawartych w planie	dokumentacji przez doradcę zawodowego, wychowawców i koordynatorów	podsumowująca)
--	--	----------------

ZAŁĄCZNIK NR 1

Kwestionariusz inteligencji wielorakich

W tabeli zamieszczone są stwierdzenia. Jeśli uważasz, że zgadzasz się w zupełności ze stwierdzeniem – w komórce obok przyznaj sobie 3 punkty, jeśli zgadzasz się częściowo – 2 punkty, jeśli nie zgadzasz się – wpisz 1 punkt.

STWIERDZENIE	PUNKTY	RODZAJ INTELIGENCJI
Lubię rozwiązywać zagadki i problemy logiczne		M-L
Jestem dobry w liczeniu w pamięci, szacowaniu i mierzeniu		
Jestem dobry w wyszukiwaniu połączeń pomiędzy zagadnieniami		
Lubię przedmioty ścisłe i techniczne		
Potrafię dobrze zaplanować czas, jaki poświęcam na pracę domową i uczę się dobrze dzięki logicznym wyjaśnieniom.		
SUMA PUNKTÓW		
Lubię słowa – czytanie książek, chodzenie do teatru, poezję.		J
Lubię rozwiązywać krzyżówki i zagadki słowne		

Łatwo uczyć się z książek, kaset, Internetu i wykładów		
Jestem dobrym rozmówcą, posługuję się bogatym słownictwem.		
Dobrze piszę, na przykład opowiadania, poezję, listy, polecenia.		
SUMA PUNKTÓW		
Lubię ćwiczenia fizyczne.		K
Uczę się dobrze, gdy mogę coś wykonać		
Jestem dobry w sporcie i grach		
Mam zdolności manualne, na przykład potrafię sporządzać modele, majsterkować, szyc		
W tańcu czuję się jak ryba w wodzie.		
SUMA PUNKTÓW		
Jestem dobry w tworzeniu muzyki, śpiewaniu lub graniu na instrumentach		M
Z łatwością zapamiętuję wiersze, poezję i rymowanki.		
Często słucham muzyki i łatwo przychodzi mi rozpoznawanie melodii.		
Mam dobre wycucie rytmu.		

Czytam nuty, umiem komponować muzykę.		
SUMA PUNKTÓW		
Jestem wrażliwy na to, co myślą i czują inni.		I
Jestem przekonujący i potrafię uczyć innych tego, czego się nauczyłem.		
Lubię należeć do klubów lub kółek zainteresowań		
Lubię pracować w zespole i dobrze przychodzi mi uczenie się w grupie		
Łatwo zawieram przyjaźnie		
SUMA PUNKTÓW		
Mam zmysł orientacji i potrafię dobrze oceniać odległości i przestrzenie.		W
Jestem dobry w wyobrażaniu sobie różnych rzeczy.		
Jestem dobrym obserwatorem – dostrzegam rzeczy, których nie zauważają inni.		
Uczę się z wykresów, diagramów i map		
Jestem dobry w sztuce, modelowaniu lub rzeźbieniu.		

SUMA PUNKTÓW		
Interesują mnie kwestie związane ze środowiskiem naturalnym.		P
Podobają mi się programy przyrodnicze i/lub trzymam w domu zwierzęta.		
Potrafię rozpoznać i nazwać wiele rodzajów kwiatów, roślin i drzew.		
Potrafię wyobrazić sobie siebie pracującego w rolnictwie, albo jako biologa lub astronoma		
Interesują mnie sprawy związane ze zdrowym życiem, zdrowym jedzeniem itp.		
SUMA PUNKTÓW		
Jestem dobry w tworzeniu planów i określaniu swoich celów.		A
Lubię pracować/uczyć się samotnie i w ciszy		
Jestem dobry w uczeniu się na swoich błędach i doświadczeniach.		
Prowadzę pamiętnik lub zapiski.		
Przejmuję się losami naszej planety		
SUMA PUNKTÓW		

Cechy osób z danym rodzajem inteligencji	Przykładowe zawody	Jak rozwijać zdolności?
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją matematyczno - logiczną (M-L)</p> <p>Lubią liczyć, rozwiązywać zagadki logiczne, eksperymentować, wyciągać wnioski. Są zorganizowane systematyczne, dokładne, potrafią myśleć abstrakcyjnie, lubią porządek i jasno zdefiniowane zadania. Często uczą się poprzez robienie notatek, schematów</p>	<p>Mechanik samochodowy, kucharz, księgowy, detektyw, bankier, statystyk, analityk, informatyk, architekt, inżynier</p>	<p>Poprzez rozwiązywanie zagadek, zadań matematycznych, rozwiązywanie problemów, liczenie, układanie historyjek obrazkowych, wymyślanie, wspólne gotowanie, majsterkowanie, planowanie wycieczek, prowadzenie domowego budżetu</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją językową (J)</p> <p>Lubią czytać, słuchać, pisać, opowiadać, przemawiać. Lubią zabawy ze słowami. Często są systematyczne i uporządkowane.</p>	<p>Sprzedawca, kelner, przedstawiciel handlowy, dziennikarz, pisarz, poeta, copywriter, polityk, tłumacz, korektor</p>	<p>Poprzez rozwiązywanie zagadek, krzyżówek, szarad, czytanie bajek, śpiewanie, recytację wierszy, kończenie rozpoczętych bajek, wymyślanie opowiadań, pisanie pamiętników, wystąpienia oratorskie</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją kinestetyczną (K)</p> <p>Lubią prace ręczne, prace mechaniczne. Najchętniej uczą się poprzez wykonywanie konkretnych zadań. Zapamiętują wtedy, gdy same coś wykonają. Mają dobry refleks, nie lubią siedzieć długo w jednym miejscu.</p>	<p>Fryzjer, kucharz, cukiernik, mechanik, sportowiec, aktor, tancerz, choreograf, chirurg, jubiler, rzeźbiarz.</p>	<p>Poprzez ćwiczenia ruchowe, gimnastykę, uprawianie jakiejś dyscypliny sportowej, zabaw wymagających refleksu, wykonywanie precyzyjnych czynności manualnych, taniec, majsterkowanie, żonglowanie</p>

<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją muzyczną (M)</p> <p>Są wrażliwe na muzykę, dźwięki, ton głosu. Często uczą się poprzez słuchanie. Chętnie słuchają muzyki, lubią słuchać audiobooków, uczą się języków obcych ze słuchu.</p>	<p>Osoby zajmujące się nagłośnieniem, muzycy, piosenkarze, tancerze, aktorzy</p>	<p>Poprzez grę na dowolnym instrumencie, słuchanie muzyki przed i w czasie pracy/czytania, śpiewanie, wymyślanie melodii, relaksację przy muzyce.</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją interpersonalną (I)</p> <p>Lubią uczestniczyć w zajęciach grupowych. Szybko odgadują intencje innych osób, potrafią rozwiązywać konflikty, łatwo nawiązują kontakty, dobrze prowadzą negocjacje.</p>	<p>Sprzedawca, przedstawiciel handlowy, kelner, zawody związane z usługami, nauczyciel, psychoterapeuta, polityk, pielęgniarka, lekarz.</p>	<p>Poprzez kierowanie projektami, pracę w zespole, uczenie innych, udział w warsztatach efektywnej komunikacji, pełnienie różnych ról w zespole, udział w spotkaniach towarzyskich.</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją wizualnoprzestrzenną (W)</p> <p>Lubią rysować, nie mają problemów z czytaniem map, wykresów, schematów, tabel. Mają dobre wyczucie koloru, myślą obrazowo, robią notatki w formie rysunków i wykresów. Myśląc używają wyobraźni i obrazów. Są wrażliwe na otaczające przedmioty, kolory i wzory. Lubią rysować, rzeźbić i wytwarzać, używając kolorów i różnego typu materiałów</p>	<p>Krawcowa, dekorator wnętrz, malarz, architekt, rzeźbiarz, twórca gier komputerowych, reżyser, żeglarz, nawigatorzy, pilot, operator filmowy, przewodnik, projektant mody, fotograf, mechanik, chirurg</p>	<p>Poprzez tworzenie obrazów, rysunków, wykresów, czytanie map i wytyczanie drogi na podstawie mapy, przedstawianie informacji w postaci graficznej, nagrywanie filmów, tworzenie prezentacji komputerowych, map myśli.</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją przyrodniczą (P)</p> <p>Lubią pracę na świeżym powietrzu. Wszystko,</p>	<p>Rolnik, ogrodnik, florysta, zootechnik, weterynarz, dietetyk, ornitolog</p>	<p>Poprzez chodzenie na wycieczki, prowadzenie obserwacji przyrodniczych np. rozpoznawanie ptaków, uprawianie ogródka, pielęgnowanie</p>

<p>co jest związane z ekologią i ochroną środowiska, ma dla nich duże znaczenie. Często lubią prace związane z hodowlą zwierząt lub uprawą roślin.</p>		<p>roślin, opiekę nad zwierzętami, oglądanie programów przyrodniczych, czytanie książek.</p>
<p>Cechy osób z rozwiniętą inteligencją intrapersonalną (A)</p> <p>Mają dobrze rozwiniętą intuicję. Nie potrzebują motywacji do działania z zewnątrz. Mają dużą wiedzę na temat samego siebie, potrafią nazwać swoje cele, plany, mocne strony, a także ograniczenia. Są refleksyjne, często wybierają samodzielną pracę.</p>	<p>Pisarz, poeta, kompozytor, scenarzysta, psychiatra, psycholog, pedagog, etyk, ksiądz</p>	<p>Poprzez obserwację i nazywanie swoich emocji, uczuć, myśli, czytanie książek biograficznych, filozoficznych, dotyczących rozwoju osobistego, czytanie literatury i czasopism psychologicznych, pisanie, prowadzenie dziennika, 18 medytację, szukanie odpowiedzi na pytania filozoficzne.</p>

ZAŁĄCZNIK NR 2

KARTA ZAINTERESOWAŃ

Instrukcja

Masz przed sobą bardzo proste pytania. Dotyczą one czynności, które lubisz i których nie lubisz wykonywać. Na każde pytanie należy odpowiedzieć, wpisując wskazane znaki: +, -, ? w odpowiednie kratki arkusza odpowiedzi. Pytania są ponumerowane – każdemu pytaniu odpowiada na arkuszu kratka oznaczona tym samym numerem. Jeżeli daną czynność bardzo lubisz, wpisz w odpowiednią kratkę dwa plusy. Jeśli tylko lubisz, wpisz jeden plus. Jeśli danej czynności nie lubisz wykonywać, wpisz w kratkę jeden minus, jeżeli danej czynności bardzo nie lubisz wykonywać, wpisz dwa minusy. Natomiast w przypadku, gdy danej

czynności nie znasz lub nie wykonywałeś nigdy i trudno Ci na pytanie odpowiedzieć, wpisz w kratkę znak zapytania. Po wypełnieniu kwestionariusza dodaj wszystkie plusy, które zaznaczyłeś w każdej kolumnie.

Czy lubisz?

1. Uczyć się języka polskiego.
2. Wykonywać działania matematyczne.
3. Poznawać życie roślin i zwierząt.
4. Czytać czasopisma i książki o tematyce technicznej.
5. Poznawać pracę pielęgniarki, higienistki, itp.
6. Dbać o porządek w domu, klasie, szkole.
7. Chodzić na koncerty do filharmonii.
8. Należać do szkolnego klubu sportowego.
9. Wyrażać na piśmie swoje spostrzeżenia i myśli (pisać wiersze, opowiadania, pamiętnik).
10. Uczyć się matematyki.
11. Uczyć się biologii, botaniki i zoologii.
12. Zwiedzać wystawy techniczne albo słuchać audycji o nowościach technicznych.
13. Czytać o tym, jak ludzie nauczyli się walczyć z chorobami.
14. Pomagać w gospodarstwie domowym.
15. Tańczyć w dyskotecce.
16. Brać udział w zawodach sportowych.
17. Uczyć się języka obcego, próbować posługiwać się nim w rozmowie.

18. Czytać książki, czasopisma zawierające łamigłówki matematyczne.
19. Wykonywać doświadczenia biologiczne.
20. Wykonywać prace na zajęciach techniki.
21. Opiekować się chorymi, doglądać prawidłowego przyjmowania przez nich leków.
22. Szyć i haftować.
23. Śpiewać w chórze, zespole muzycznym.
24. Chodzić na górskie wycieczki.
25. Bywać w teatrze, muzeum, na wystawie sztuki.
26. Uczestniczyć w zajęciach kółka matematycznego.
27. Pracować w sadzie, ogrodzie.
28. Wykonywać remontowe prace budowlane, zwiedzać place budów.
29. Opiekować się dziećmi.
30. Dokonywać zakupów.
31. Oglądać przedstawienia baletowe.
32. Jeździć na rowerze.
33. Uczestniczyć w zajęciach kółka polonistycznego.
34. Samodzielnie rozwiązywać w domu dodatkowe zadania i przykłady z matematyki.
35. Przeprowadzać doświadczenia z roślinami.
36. Montować i naprawiać różne maszyny, przyrządy i mechanizmy.
37. Poznawać budowę organizmu człowieka.

38. Przekonywać o czymś innym ludzi.
39. Projektować wystrój swojego pokoju, klasy szkolnej.
40. Brać udział w sportowych grach zespołowych.
41. Omawiać z kolegami, koleżankami, rodziną przeczytane książki, obejrzone filmy.
42. Brać udział w olimpiadach matematycznych.
43. Uczestniczyć w zajęciach kółka biologicznego.
44. Sporządzać modele samolotów, szybowców, okrętów, itp.
45. Poznawać przyczyny powstawania różnych chorób.
46. Poznawać ludzi i obcować z nimi.
47. Grać na jakimś instrumencie.
48. Jeździć na nartach.
49. Czytać literaturę piękną.
50. Odkrywać, gdzie w otaczającym nas świecie matematyka ma praktyczne zastosowanie.
51. Obserwować naturę.
52. Wykonywać prace związane z mechaniką.
53. Czytać i opowiadać dzieciom bajki, bawić się z nimi.
54. Przygotowywać posiłki.
55. Należać do zespołu tanecznego.
56. Grać w tenisa.
57. Czytać artykuły z dziedziny krytyki literackiej.

58. Uczyć się fizyki.
59. Czytać o odkryciach z dziedziny chemii.
60. Wykonywać rysunki techniczne.
61. Uczestniczyć w lekcjach biologii.
62. Być odpowiedzialnym za wyżywienie kolegów na obozach wędrownych i wycieczkach.
63. Projektować stroje.
64. Pływać.
65. Uczyć się historii.
66. Przeprowadzać doświadczenia z fizyki.
67. Rozwiązywać zadania z chemii.
68. Obserwować pracę różnych maszyn, zwiedzać zakłady pracy, warsztaty.
69. Poznawać pracę lekarza.
70. Prać, prasować odzież.
71. Brać udział w zajęciach kółka plastycznego.
72. Kibicować ulubionym drużynom sportowym.
73. Omawiać bieżące wydarzenia polityczne w kraju i zagranicą.
74. Czytać literaturę popularnonaukową z zakresu odkryć fizycznych.
75. Przeprowadzać doświadczenia z chemii.
76. Poznawać budowę urządzeń radiotechnicznych.
77. Wyjaśniać kolegom, jak wykonywać zadania szkolne.

78. Świadczyć różne usługi potrzebującym ludziom.
79. Słuchać muzyki, kolekcjonować ulubione nagrania.
80. Oglądać w telewizji zawody sportowe.
81. Czytać o tematyce historycznej.
82. Uczestniczyć w zajęciach kółka fizycznego.
83. Wykrywać zjawiska chemiczne w przyrodzie.
84. Naprawiać domowe urządzenia elektryczne.
85. Odpowiadać przy tablicy, występować przed klasą, szkołą.
86. Naprawiać sprzęt gospodarstwa domowego.
87. Malować pejzaże z natury.
88. Uczestniczyć w lekcjach w-f.
89. Zwiedzać muzea historyczne, poznawać zabytki.
90. Czytać książki, czasopisma dotyczące fizyki.
91. Uczyć się chemii.
92. Orientować się w schematach radiowych, telewizyjnych, magnetofonowych, itp.
93. Pełnić funkcję zastępowego, drużynowego w harcerstwie.
94. Być dyżurnym na przerwach lekcyjnych w szkole.
95. Fotografować przyrodę.
96. Grać w kometkę.
97. Brać udział w pracy społecznej.

98. Odkrywać, gdzie w otaczającym nas świecie fizyka ma praktyczne zastosowanie.
99. Uczestniczyć w zajęciach kółka chemicznego.
100. Gromadzić ciekawe artykuły z różnych czasopism o tematyce technicznej.
101. Pomagać ludziom chorym lub starym przy wykonywaniu różnych prac domowych.
102. Nakrywać do stołu i podawać potrawy rodzinie lub znajomym.
103. Brać udział w konkursach plastycznych.
104. Jeździć na rolkach.

Arkusz odpowiedzi do Karty zainteresowań

Imię i nazwisko Data..... Klasa

Nr pytania I	Nr pytania II	Nr pytania III	Nr pytania IV	Nr pytania V	Nr pytania VI	Nr pytania VII	Nr pytania VIII
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56

57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88
89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104
SUMA+	SUMA+	SUMA+	SUMA+	SUMA+	SUMA+	SUMA+	SUMA+

Zainteresowania:

I. Humanistyczne

II. Matematyczno-fizyczne

III. Biologiczno-chemiczne

IV. Techniczne

V. Opiekuńczo-wychowawcze

VI. Usługowe

VII. Artystyczne

VIII. Sportowe

ZAINTERESOWANIA HUMANISTYCZNE – przydatne są w zawodach, w których pracuje się człowiekiem jako klientem, uczniem, pacjentem, kontrahentem, w obszarze wychowania, opieki medycznej, handlu i usług, działalności artystycznej, obsługi turystycznej, usług gastronomicznych, działalności związanej z udzielaniem porad.

ZAINTERESOWANIA MATEMATYCZNO-FIZYCZNE – przydatne są w pracy z danymi liczbowymi, w zawodach związanych z przedmiotami ścisłymi i niektórymi humanistycznymi, w obszarze informatyki, ekonomii, rachunkowości, nauczania, tłumaczeń językowych.

ZAINTERESOWANIA BIOLOGICZNO-CHEMICZNE – przydatne są w pracy z przyrodą i człowiekiem, w zawodach związanych z opieką i pielęgnacją ludzi, uprawą roślin, hodowlą zwierząt, badaniem zjawisk zachodzących w przyrodzie.

ZAINTERESOWANIA TECHNICZNE – są przydatne w pracy wykorzystującej urządzenia techniczne i dane, w zawodach, w których praca związana jest przetwarzaniem surowców, obróbką różnorodnych materiałów, produkcją dóbr materialnych, eksploatacją urządzeń.

ZAINTERESOWANIA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE – przydatne do pracy z ludźmi w obszarze opieki, pielęgnacji, rehabilitacji.

ZAINTERESOWANIA USŁUGOWE – przydatne do pracy z ludźmi i techniką, w zawodach, w których świadczy się różne usługi ludziom, głównie w zakresie żywienia, opieki osobistej, a także w zakresie naprawy i konserwacji różnych urządzeń.

ZAINTERESOWANIA ARTYSTYCZNE – przydatne do pracy twórczej, w której kreuje się rzeczywistość, w zawodach związanych ze sztuką (literaturą, teatrem, muzyką, malarstwem), reklamą, projektowaniem, odnawianiem, organizowaniem imprez artystycznych, różnymi usługami o charakterze artystycznym.

ZAINTERESOWANIA SPORTOWE – przydatne do pracy z człowiekiem, w zawodach związanych z edukacją sportową, obsługą turystyczną, dziennikarstwem, rehabilitacją

ZAŁĄCZNIK NR 3

Program doradztwa zawodowego dla klasy 7 i 8

I. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (poz.60)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 roku w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku sprawie doradztwa zawodowego.

II. ODBIORCY PROGRAMU

Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej oraz ich rodzice.

III. CELE OGÓLNE ORAZ SZCZEGÓLNE

Cel ogólny:

Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnej decyzji o dalszym kierunku kształcenia i przyszłej aktywności zawodowej.

Cele szczegółowe:

Wypracowanie w uczniach pozytywnej postawy wobec pracy.

Wyzwalanie własnej aktywności uczniów w kierunku samopoznania, odkrywania zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawania swojego usposobienia, temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.

Rozwijanie umiejętności samooceny.

Wskazanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami konkretnego zawodu.
Dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy.
Kształtowanie umiejętności autoprezentacji.
Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
Uświadomienie sobie własnych zasobów.
Określenie zakresu osobistych kompetencji.
Uświadomienie preferencji w wyborach edukacyjno-zawodowych
Poszukiwanie zasobów wpływających na rozwój zawodowy w historii własnej rodziny
Rozbudzenie ciekawości poznawczej dotyczącej zawodów.
Wyrobienie przekonania, że warto się uczyć.
Zapoznanie młodzieży z procesem podejmowania decyzji.
Planowanie własnej kariery zawodowej.
Uświadomienie znaczenia ciągłego rozwoju.

IV TREŚCI KSZTAŁCENIA ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI:

Opracowany program ma służyć wprowadzeniu młodzieży w dziedzinę dokonywania wyborów i podejmowania ważnych dla ich przyszłości decyzji. Jego celem jest także zachęcenie uczniów do aktywnego poznawania własnych preferencji zawodowych i pobudzenie do twórczej pracy nad sobą oraz zaplanowanie przyszłej kariery. Program będzie realizowany przez pedagoga, doradcę zawodowego mgr Sylwię Winiarek w ramach zajęć obowiązkowych, według opracowanych przez nią scenariuszy zajęć. Na każdy rok szkolny zaplanowano 10 godzin zajęć. Zgodnie z założeniami programu będą prowadzone zajęcia warsztatowe, w trakcie, których uczniowie poznają: -siebie i swoje słabe i mocne strony, zainteresowania, zdolności, predyspozycje, czynniki, jakie należy brać pod uwagę przy wyborze szkoły i przyszłej pracy.
-zawody istniejące na rynku pracy, poznają, jakie czynności wykonuje osoba reprezentująca dany zawód, jakie są wymagania. Ważną rolę w trakcie realizacji programu będą odgrywać wyjścia do zakładu pracy (zgodne z potrzebami uczniów) oraz spotkania z doradcą zawodowym. W klasie VII i VIII spotkanie z doradcą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w formie warsztatów angażujących do wyboru szkoły i zawodu. Realizację tematu związanego z informacją o zawodach planuje się w formie „Giełdy zawodów – spotkania z przedstawicielami zawodów wykonywanych w społeczności lokalnej.

Proponowana tematyka zajęć:

KLASA VII

Numer lekcji	tematyka
Lekcja 1	Poznawanie własnych zasobów. Zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje.
Lekcja 2	Moje mocne strony-jak je wykorzystywać w różnych dziedzinach życia.
Lekcja 3	Stres. Wróg czy przyjaciel ?
Lekcja 4	Predyspozycje zawodowe, a własny rozwój zawodowy.
Lekcja 5	Własna hierarchia wartości i potrzeb.
Lekcja 6	Motywacja-czy jest Nam potrzebna?
Lekcja 7	Aspiracje i potrzeby własnego rozwoju.
Lekcja 8	Planowanie edukacyjno-zawodowe (Wycieczka zawodoznawcza do wybranego przez uczniów lokalnego miejsca pracy).
Lekcja 9	Piramida zawodów, a rynek pracy.
Lekcja 10	Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy. Podsumowanie programu. Wstępne określenie własnych predyspozycji zawodowych. Pierwsze próby dokonania wyboru szkoły i zawodu.

KLASA VIII

Numer lekcji	tematyka

Lekcja 1	Bilans własnych zasobów „portfolio”.
Lekcja 2	Analiza zainteresowań, uzdolnień, kompetencji. Możliwości, ograniczenia, profile osobowości wg Florence Littauer – „Kwestionariusz temperamentu” .
Lekcja 3	Analiza rynku lokalnego, regionalnego, krajowego, europejskiego, spotkanie z doradcą zawodowym NPPP
Lekcja 4	Własne zasoby, a potrzeby i oczekiwania pracodawców na rynku pracy. Wycieczka zawodoznawcza do wybranego przez uczniów lokalnego miejsca pracy.
Lekcja 5	Moje kompetencje, a umiejętności prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
Lekcja 6	Własna przedsiębiorczość. Kim chcę być - samoocena.
Lekcja 7	Proces zakładania własnej działalności gospodarczej.
Lekcja 8	Kształtowanie i doskonalenie zawodowe -rynek edukacyjny.
Lekcja 9	Cele, zadania i działania w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.
Lekcja 10	Świat zawodów. „Życie to ciągły rozwój” Podsumowanie zajęć. Określenie własnych predyspozycji zawodowych. Dokonanie wyboru szkoły oraz zawodu.

Dodatkowo w programie uwzględniono działania skierowane do rodziców uczniów. Praca z rodzicami będzie dotyczyła pedagogizacji oraz sfery informacyjnej. W klasie VII w trakcie zebrania rodzice zostaną zapoznani z programem oraz uświadomieni o swojej roli w wyborze drogi edukacyjno-zawodowej przez dziecko. W klasie VIII rodzice pozyskają informacje o strukturze szkolnictwa, ścieżkach kształcenia, zasadach rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, tendencjach na rynku pracy.

VI PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

W osiągnięciu celów programu wzięto pod uwagę cechy rozwoju psychointelektualnego uczniów w okresie adolescencji oraz specyfikę nowoczesnego doradztwa zawodowego. W trakcie zajęć kładzie się nacisk na stworzenie atmosfery sprzyjającej swobodnemu wypowiedzianiu się i spontanicznemu reagowaniu uczniów. Mobilizuje się uczniów do twórczej pracy przez ujawnianie ich mocnych stron. Konstruując scenariusze bazowano na metodach aktywizujących uczniów tj.:

Pogadanka

Wykład

Burza mózgów

Drzewko decyzyjne

Scenki

Gry i zabawy

Wycieczki

Metaplan

Dyskusje

Studium indywidualnych przypadków

Rysunek

Zdania niedokończone

Ankiety, testy

Filmy edukacyjne

Prezentacje multimedialne

VII ZAKŁADANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Uczeń:

- Potrafi określić swoje mocne strony
- Uświadamia sobie własne ograniczenia
- Potrafi określić własne zainteresowania oraz ich rolę w wyborze zawodu
- Potrafi określić preferowany styl uczenia
- Zna wartość nauki, kształcenia ustawicznego

- Potrafi wskazać swoje umiejętności i uzdolnienia
- Zna pojęcie pracy, kwalifikacji, zawodu
- Wie gdzie szukać pomocy w wyborze szkoły, zawodu i planowaniu kariery zawodowej
- Zna czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu
- Potrafi określić predyspozycje zawodowe niezbędne do wykonywania określonych zawodów
- Uświadamia sobie wartość ciągłego rozwoju zawodowego

VIII EWALUACJA:

Przez cały okres realizacji programu prowadzone będzie monitorowanie postępów młodzieży w zakresie umiejętności określania własnych predyspozycji zawodowych oraz znajomości zawodów.

Narzędziem pozwalającym ocenić postępy uczniów będzie karta ewaluacji programu wykorzystana w trakcie ostatnich zajęć pracy z grupą. Uzupełnieniem ewaluacji będzie rozmowa z uczniami na temat przydatności i atrakcyjności programu

Data zatwierdzenia

Podpis i pieczęć dyrektora.....